

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 384/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Bartošom, Kollárovo námestie 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cr 8/2016 a jeho uznesením z 1. júna 2016, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoR 3/2016 a jeho uznesením z 21. decembra 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 100/2017 a jeho uznesením z 24. augusta 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cr 8/2016 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a jeho uznesením z 1. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoR 3/2016 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a jeho uznesením z 21. decembra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 100/2017 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“) a jeho uznesením z 24. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako žalobca v rozhodcovskom konaní sp. zn. RD 7/2016 proti žalovanému – obchodnej spoločnosti ██████████ (ďalej aj „žalovaný“). Sťažovateľ poukazuje na to, že žalovaný v žalobnej odpovedi vzniesol námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu. Rozhodcovský súd o námietke rozhodol uznesením z 12. februára 2016 tak, že má právomoc rozhodnúť v predmetnej veci. Rozhodcovské konanie bolo ukončené vydaním rozhodcovského rozsudku sp. zn. RD 7/2016 z 1. marca 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 10. marca 2016.

Žalovaný podal 16. marca 2016 žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku Okresnému súdu Nitra a 22. marca 2016 návrh na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Okresný súd Nitra postúpil obe podania 13. mája 2016 na kauzálne príslušný okresný súd.

Okresný súd následne napadnutým uznesením z 1. júna 2016 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku z 1. marca 2016.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 21. decembra 2016 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 24. augusta 2017 tak, že dovolanie odmietol.

Podľa sťažovateľa sú napadnuté uznesenia arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže konajúce sudy sa nevysporiadali so základnými procesnými podmienkami konania, resp. tieto posúdili zjavne nesprávne. Konajúce sudy neskúmali otázku existencie rozhodcovskej zmluvy medzi sťažovateľom a žalovaným a taktiež, či žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v zákonnej 60-dňovej lehote na kauzálne príslušný súd. Rovnako tak okresný súd a krajský súd neuviedli také relevantné skutočnosti, na základe ktorých dospeli k záveru o potrebe odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Súd prvej inštancie, odvolací ako aj dovolací súd, nesprávne vyhodnotili skutkový stav pri povolení odkladu vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, nevysporiadali sa s existenciou rozhodcovskej zmluvy medzi stranami konania, nesprávne právne posúdili skutočnosť, či žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná včas a neodôvodnili, na základe akých vážnych dôvodov bol povolený odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku...

Súd prvej inštancie, odvolací ako aj dovolací súd, pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na odklad vykonateľnosti žalobou napadnutého rozhodcovského rozsudku, sa dostatočne, ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom nevysporiadali s otázkou, aká hrozba závažnej ujmy v prípade okamžitého výkonu napadnutého rozhodcovského rozhodnutia skutočne žalobcovi hrozí a či týmto návrhom žalobca nesleduje postihnutie majetkovej sféry žalovaného výrazným spôsobom.

Žalobca vo svojom návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku neuviedol žiadne také významné skutočnosti, ktorými by preukázal vážny a neodvratný

zásah do jeho práv s následkami do jeho majetkovej sféry. Vzhľadom na to má sťažovateľ za to, že dôvody žalobcu neodôvodňujú vydanie rozhodnutia, ktorým by bolo potrebné odložiť vykonateľnosť právoplatného rozhodcovského rozsudku.

... Žalobca... zmeškal hmotnoprávnu lehotu podania žaloby na kauzálne príslušný súd... V lehote 60 dní od prevzatia rozhodcovského rozsudku (§ 41 Zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovský rozsudok si prevzal dňa 07. 03. 2016, žaloba bola doručená na Okresný súd Bratislava V dňa 13. 05. 2016, t. j. až po uplynutí 60-dňovej lehoty. Zmeškanie hmotnoprávnej lehoty nie je možné odpustiť. O to skôr, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola počas celého konania zastúpená advokátom. Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku musí byť doručená na kauzálne príslušný súd najneskôr v posledný deň lehoty. Nestačí ak je žaloba podaná na poštovú prepravu, alebo je podaná na nepríslušný súd. Takýto právny názor je jednoznačne uvedený v iných súdnych rozhodnutiach, ktoré sťažovateľ predkladá.

Žalobca... vo svojej žalobe uvádza ako jediný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku neexistenciu rozhodcovskej zmluvy. Tento argument je ale irelevantný, nakoľko žalobca nepodal námietku na príslušný súd voči pozitívnemu uzneseniu rozhodcovského súdu o právomoci podľa § 21 ods. 4 Zákona č. 244/2002 Z. z., ktoré si prevzal dňa 17. 02. 2016. Nepodanie takejto námietky potom spôsobuje nemožnosť sa z rovnakého dôvodu domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 Zákona č. 244/2002 Z. z. o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak rozhodcovský súd svoju právomoc uznesením podľa § 21 Zákona č. 244/2002 Z. z. potvrdil a žalobca ako žalovaný v rozhodcovskom konaní nedal proti tomuto uzneseniu návrh na súd, nemôže sa neexistencie rozhodcovskej zmluvy dovolávať po vydaní rozhodcovského rozsudku... Takýto právny názor je jednoznačne uvedený v iných súdnych rozhodnutiach.

Žaloba žalobcu je nevykonateľná. Žalobca vo svojej žalobe neuvádza žiaden návrh, ako má súd pokračovať v konaní potom, ako by zrušil rozhodcovský rozsudok podľa § 43 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. Preto mal Okresný súd Bratislava V vyzvať žalobcu na späťvzatie takejto zjavne nedôvodnej žaloby podľa § 138 CSP.“

Sťažovateľ tiež namieta, že pred rozhodnutím o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku si okresný súd nevyžiadal jeho stanovisko a ani mu nedoručil žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 1. júna 2016, postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 21. decembra 2016 a postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 24. augusta 2017, napadnuté uznesenia zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si zároveň uplatnil úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 1. júna 2016

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť jeho sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 21. decembra 2016

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu a preskúmavať jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Krajský súd napadnutým uznesením z 21. decembra 2016 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu z 1. júna 2016 o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Poukázal na odôvodnenie tohto uznesenia, na argumentáciu strán v ich podaniach a následne uviedol tieto právne závery:

„22. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že súd prvej inštancie pochybil, ak iba skonštatoval, že zo znenia § 40 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní možno vyvodiť iba to, že musí byť splnená základná podmienka žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku, a to je podanie v zákonnej lehote.

23. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že súd prvej inštancie svojim rozhodnutím uplatnil zákonom daný priestor odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku na základe návrhu žalobcu. Dospel k správne mu záveru, že v tomto štádiu konania je možné iba skúmať, či samotný návrh na odklad vykonateľnosti spĺňa formálne náležitosti, či žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná včas, ako základný predpoklad na konanie vo veci samej a či samotná žaloba vo veci samej spĺňa zákonom stanovené náležitosti. Pri posudzovaní návrhu na odklad vykonateľnosti nie je možné dospieť k záveru, či samotná žaloba je po obsahovej stránke dôvodná, keďže tvrdenia žalobcu ako aj žalovaného a navrhnuté dôkazy budú predmetom dokazovania súdu prvej inštancie vo veci samej. Postačuje osvedčenie žalobcom takých tvrdených rozhodujúcich skutočností, ktoré umožňujú nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti. Žalobca sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva, čo je zákonný dôvod na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

24. Nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so skutočnosťou, či bola žaloba podaná včas. Z napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie považoval podanie žaloby v zákonnej lehote za základný predpoklad na vyhoviecie návrhu na odklad vykonateľnosti a mal za to, že táto podmienka bola splnená.

25. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou žalovaného, že žalobca nepodal žalobu v zákonnej lehote. Predovšetkým je potrebné uviesť, že judikatúra, na ktorú poukazuje žalovaný, sa týka skutkovo a právne odlišných prípadov. Uvedené prípady neriešia situáciu, keď žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v zákonnej 60-dňovej lehote na súde, ktorý nebol príslušný na prejednanie veci.

26. Je nesporné, že lehota uvedená v citovanom ustanovení § 41 zákona o rozhodcovskom konaní je lehotou hmotnoprávnou. Na to, aby bola dodržaná lehota ustanovená hmotným právom, je potrebné, aby ku skutočnosti, ktorej sa plynutie lehoty týka, došlo najneskoršie posledný deň lehoty. V tomto prípade teda bolo potrebné, aby najneskoršie posledný deň zákonom stanovenej 60-dňovej lehoty bola súdu doručená žaloba. Iná skutočnosť z § 41 zákona o rozhodcovskom konaní nevyplýva.

27. Podľa odvolacieho súdu konanie na súde bolo začaté dňom podania žaloby na Okresný súd Nitra t. j. dňa 16. 3. 2016, aj keď tento súd podľa vtedy platne právnej úpravy § 88 ods. 2 O. s. p. nebol súdom miestne príslušným, keďže príslušnosť vyplývala z § 14e zákona o sídlach a obvodoch súdov, podľa ktorého bol príslušný Okresný súd Bratislava V ako súd s agendou rozhodcovského konania aj pre obvod Krajského súdu v Nitre.

28. Pre konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku platia Spoločné ustanovenia o príslušnosti súdu upravené v Piatom diele Civilného sporového poriadku. Z ustanovenia § 36 ods. 1 CSP vyplýva, že konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania (§ 40 CSP).

29. Podľa § 43 ods. 3 CSP právne účinky spojené s podaním žaloby alebo iného podania zostávajú pri postúpení sporu zachované.

30. Odvolací súd teda dospel k záveru, že podaním žaloby na Okresný súd Nitra bola dodržaná hmotnoprávna podmienka podať žalobu v 60-dňovej lehote od doručenia

rozhodcovského rozsudku, keďže postúpením sporu na kauzálne príslušný súd zostávajú zachované právne účinky spojené s podaním žaloby.

31. K ďalším výhradám žalovaného odvolací súd uvádza, že zákon nedefinuje podrobne, aké kritériá je potrebné zohľadniť pri rozhodovaní o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Ako už bolo uvedené, súdna judikatúra za základný predpoklad považuje včas podanú žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku a zákonom stanovené náležitosti žaloby. Keďže inštitút odkladu vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku predstavuje zásah do zásady záväznosti právoplatného rozhodnutia, má preventívny charakter, ale plní aj ochrannú funkciu a v prípade, ak dôjde k úspešnému odkladu vykonateľnosti, napomáha predchádzaniu možného vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré by mohli vzniknúť ako dôsledok núteného výkonu (exekúcie) napadnutého rozhodnutia. Táto môže mať podobu aj v nemožnosti navrátenia do pôvodného stavu v rámci exekúcie a s tým súvisiacich procesov reparácie a satisfakcie.

32. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.“

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého uznesenia krajského súdu ako odvolacieho súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj napadnuté uznesenie okresného súdu z 1. júna 2016, ktorým tento odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Okresný súd v podstatnom uviedol:

„V konaní vedenom na podpísanom sude pod sp. zn. 29 Cr/8/2016 bude súd rozhodovať o zrušení rozhodcovského rozsudku. Výsledok tohto konania môže mať teda vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozhodcovského rozsudku, preto

je dôvodné vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku do skončenia konania sp. zn. 29 Cr/8/2016 odložiť vzhľadom na prebiehajúce súdne konanie o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku a citované zákonné ustanovenia, keďže výkonom napadnutého rozhodnutia, o odklad vykonateľnosti a zrušenie ktorého navrhovateľ v tomto konaní žiada, by mohla byť navrhovateľovi spôsobená ujma na jeho právach. Zo Zmluvy o dielo č. ZSS2015012-01 [REDAKOVANÉ] čl. VII vyplýva, že zmluvné podmienky pre uzavretie tejto Zmluvy o dielo, vrátane všetkých práv a povinností oboch zmluvných strán sú okrem tejto zmluvy stanovené vo Všeobecných obchodných podmienkach spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Podľa čl. X. bod 10.7 v prípade sporu je príslušný súd Slovenskej republiky a nie je v nich žiadna rozhodcovská doložka.

Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje súdu odložiť na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Takáto možnosť je daná z dôvodu, lebo podaním žaloby právoplatnosť napadnutého rozhodcovského rozsudku zostáva zachovaná. Odklad vykonateľnosti je dočasným a predbežným procesným úkonom súdu, ktorým na určitú dobu suspenduje jeden z účinkov súdneho rozhodnutia. Dočasnosť spočíva v tom, že vykonateľnosť sa len odkladá (v prejednávanej veci do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej). Preventívnosť spočíva v snahe predísť vzniku škôd a nemajetkovej ujmy povinným osobám, ktoré by mohli vzniknúť ako dôsledok núteného výkonu (exekúcie) napadnutého rozhodnutia (v danom prípade rozhodcovského rozsudku). Takto plní významnú ochrannú funkciu a v prípade, ak dôjde k úspešnému odkladu vykonateľnosti, napomáha predchádzaniu možného vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy. Táto môže mať podobu aj nemožnosti navrátenia do pôvodného stavu a s tým súvisiace procesy reparácie a satisfakcie.

Zákon nestanovuje žiadne konkrétne podmienky, za splnenia ktorých môže súd návrhu účastníka na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku vyhovieť, neuvádza napríklad, že by bol odklad vykonateľnosti možný, len ak hrozí značná ujma alebo ak je tu predpoklad, že sa žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vyhovie. Zo znenia § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. možno vyvodiť iba to, že musí byť splnená základná podmienka žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku, a to jej podanie v zákonnej lehote.

Preto za účelom ochrany záujmov navrhovateľa, ktorého majetková sféra môže byť dotknutá prípadným výkonom rozhodcovského rozsudku, je potrebné do doby

právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku odložiť jeho vykonateľnosť.“

Z argumentácie krajského súdu v napadnutom uznesení v spojení s uznesením okresného súdu dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov konajúce súdy rozhodli o odložení vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Krajský súd sa v napadnutom uznesení vysporiadal s otázkou včasnosti podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku a svoje úvahy v tomto smere dostatočne objasnil. Ústavný súd považuje toto právne posúdenie za ústavne akceptovateľné. Konajúce súdy v napadnutých uzneseniach uviedli aj relevantné a ústavne akceptovateľné dôvody, ktoré viedli k odkladu vykonateľnosti.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu je takto dostatočné a vyčerpávajúce – sťažovateľ dostal odpovede na ťažiskové právne otázky rámčujúce konanie o návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Tieto právne závery konajúcich súdov – okresného súdu a krajského súdu – nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné a obsahujú relevantné a zrozumiteľne formulované právne argumenty.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky sťažovateľa – týkajúce sa napr. právomoci rozhodcovského súdu, náležitostí žaloby – tieto otázky budú predmetom rozhodovania všeobecných súdov v konaní vo veci samej, t. j. v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že mu nebola doručená žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ústavný súd konštatuje, že nápravu tohto procesného stavu môže sťažovateľ dosiahnuť v konaní vo veci samej, preto ústavný súd túto námietku neakceptoval.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 24. augusta 2017

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania, sledujúc pritom skutočnosť, či nemožno sťažnosť v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

V súvislosti s preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení preskúmal procesnú prípustnosť dovolania a uviedol:

„6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

6.1. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

6.2. *Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej vade skutočne nedošlo.*

7. *Žalovaný dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bola odložená vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, ktorého zrušenia sa žalobca v tomto konaní domáha. Keďže v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej a ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Dovolací súd procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej nesprávnosti.“*

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal otázkou prípustnosti dovolania sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, a právne závery, ktoré zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy alebo práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania boli vôbec naplnené. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov výslovne

umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018